

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 19 april 1901, kl. 3 e. m.

Särskilda utskottets n:o 3 memorial (n:o 2), i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut vid behandlingen af de i utskottets utlåtande n:o 1 intagna förslag till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete och till lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken.

I utlåtande n:o 1, med anledning af dels Kongl. Maj:ts nädiga proposition, n:o 39, dels ock vissa inom Riksdagen väckta motioner har utskottet hemställt: 1:o) att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts förslag till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete icke kunnat oförändradt antagas, ville i anledning af såväl Kongl. Maj:ts berörda proposition som en af friherre G. O. R. Lagerbring väckt motion, med afslag å vissa andra motioner, för sin del besluta lag i ämnet af viss, angifven lydelse; 2:o) under förutsättning, att hvad utskottet under 1:o hemställt vunne Riksdagens bifall, att Riksdagen måtte antaga den af Kongl. Maj:t föreslagna lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva kamrarne, vid föredragning af ifrågavarande utlåtande, sammanstående godkänt utskottets förslag till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, utom i afseende å 1, 2, 17, 18 och 21 §§, angående hvilka kamrarne stannat i skiljaktiga beslut, hvarjemte, i fråga om utskottets hemställan under punkten 2 i utskottets utlåtande, Första Kammaren be-

slutit att under förutsättning att hvad Kammaren i afseende å punkten 1 beslutit vunne Riksdagens bifall, antaga den af Kongl. Maj:t föreslagna lag, samt Andra Kammaren antagit samma förslag.

Af dessa skiljaktigheter äro emellertid endast två af principiell betydelse, nemligen de, som förekomma vid 1 och 2 §§ i förslaget till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete.

I afseende å 1 § i nämnda förslag vill utskottet till en början erinra, att utskottet i sitt förslag uti denna paragraf infört ett nytt stycke af innehåll, att ersättningsskyldighet icke åläge arbetsgivare, derest ej den skadade under minst åtta dagar före olycksfallet varit hos honom anställd. Första Kammaren har för sin del godkänt detta stycke med den ändring, att kammaren, som funnit den af utskottet föreslagna tid för kort, beslutit, att ersättningsskyldigheten icke skulle inträda förr än efter fjorton dagars anställning. Andra Kammaren åter har helt och hållet uteslutit berörda stycke ur paragrafen.

Under öfverläggningen om 1 § i förslaget framhölls i Andra Kammaren, att ett godkännande af utskottets förslag i denna del skulle praktiskt medföra, att en stor mängd lösa arbetare uteslötes från rätt till ersättning, och att detta särskildt skulle blifva fallet med lastnings- och lossningsarbetare, hvilka dock på grund af yrkets stora farlighet upptagits uti den i 2 § intagna yrkesförteckning. Derjemte betonades, att från försäkringsteknisk synpunkt hinder icke mötte för arbetsgivare att genom försäkring trygga sin risk för i hans tjänst antagna lösa arbetare.

Med hänsyn till hvad sålunda inom Andra Kammaren förekommit synes det utskottet, som om den i ifrågavarande afseende mellan kamrarne uppkomna skiljaktighet icke skulle kunna utjemnas derigenom, att utskottet föresloge en viss kortare väntetid för ersättningsskyldighetens inträdande. Andra Kammaren skulle nemligen icke kunna godkänna ett sådant förslag utan att helt frångå sin förut intagna ståndpunkt, att rätt till ersättning för olycksfall bör tillkomma jemväl de lösa arbetarne. Då saken sålunda i sjelfva verket gäller, huruvida dessa skola inbegripas under lagen eller icke, synes det utskottet, som om en sammanjemkning i vanlig mening rörande denna punkt icke vore möjlig, utan att frågan endast kunde lösas derigenom, att endera kammaren frånträder sitt beslut uti ifrågavarande hänseende.

Samma svårighet att sammanjemka föreligger beträffande den i 2 § af förslaget uppkomna skiljaktighet mellan kamrarne. Genom uteslutande af sista stycket i denna paragraf har Första Kammaren pålagt jordbrukets binäringar ersättningsskyldighet i den mån paragrafens innehåll i öfrigt dertill föranleder, under det, att Andra Kammaren genom att godkänna

berörda stycke oförändradt stält jordbrukets binärningar utom den föreslagna lagens räckvidd.

Såväl Andra Kammarens beslut vid 1 § att under lagen inbegripa jemväl de lösa arbetarne, som Första Kammarens beslut vid 2 §, att jordbrukets binärningar icke skulle undantagas från ersättningspligten, syfta till en utvidgning, för hvilken i begge fallen goda skäl anförts. Det synes då utskottet, som om saken häst främjades derigenom, att kamrarne i fråga om affattningen af 1 och 2 §§ ginge hvarandra till mötes så, att Första Kammaren i 1 § biträdde Andra Kammarens beslut och Andra Kammaren i 2 § biträdde Första Kammarens beslut.

De i 17, 18 och 21 §§ af samma förslag uppkomna skiljaktigheter äro, såsom ofvan antydts, af mindre betydelse.

I sista styckena af 17 och 18 §§ har Andra Kammaren beslutit, att skadad arbetare för i paragraferna angifna fall icke må lyfta lifräntas kapitalvärde, der ej den lifränta, som i riksförsäkringsanstalten skulle erhållas, understiger trettio kronor om året. I 21 §, sista stycket, har Kammaren, i öfverinstämmelse härmed, beslutit att aftal derom, att skadad arbetare i stället för lifränta skulle erhålla ett kapitalbelopp, är gällande endast för det fall, att lifräntans belopp skulle understiga trettio kronor. Första Kammaren åter har, i enlighet med utskottets hemställan, i stället för trettio kronor satt sextio kronor som gräns.

Skiljaktigheterna i sistnämnda tre paragrafer beröra, såsom synes, endast storleken af ett visst belopp. Utskottet vill i sammanjemkningsyfte föreslå, att detta belopp sättes till fyrtiofem kronor.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa:

A) med afseende å förslaget till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete:

1:o att Första Kammaren, med frånträdande af sitt beslut beträffande 1 §, ville antaga samma paragraf i dess af Andra Kammaren beslutade lydelse;

2:o att Andra Kammaren, med frånträdande af sitt beslut beträffande 2 §, ville antaga samma paragraf i dess af Första Kammaren beslutade lydelse;

3:o) att Riksdagen, hvardera kammaren med fränträdande af sitt förut fattade beslut beträffande 17 §:ns andra stycke, ville för sin del besluta, att samma stycke skall erhålla följande lydelse:

Är fråga om lifränta åt skadad arbetare, må utdelningen för räntans kapitalvärde ej af arbetaren lyftas, utan skall med det belopp, som a kapitalvärdet utgår, genom konkursförvaltningens försorg åt arbetaren inköpas lifränta i riksförsäkringsanstalten; hvad nu är sagdt gälle dock ej, der den lifränta, som i riksförsäkringsanstalten skulle erhållas, understiger *fyrtiofem* kronor om året.

4:o) att Riksdagen, hvardera kammaren med fränträdande af sitt förut fattade beslut beträffande 18 §:ns sista stycke, ville för sin del besluta, att samma stycke skall erhålla följande lydelse:

Är fråga om lifränta åt skadad arbetare, må hvad a lifräntans kapitalvärde influtit ej af arbetaren lyftas, utan skall dermed genom öfverexekutors försorg at arbetaren inköpas lifränta i riksförsäkringsanstalten; hvad nu är sagdt gälle dock ej, der den lifränta, som i riksförsäkringsanstalten skulle erhållas, understiger *fyrtiofem* kronor om året.

5:o) att Riksdagen, hvardera kammaren med fränträdande af sitt förut fattade beslut beträffande 21 §:ns andra stycke, ville för sin del besluta, att samma stycke skall erhålla följande lydelse:

Slutes annorledes, än ofvan i denna § är sagdt, aftal om ersättning, som med anledning af olycksfall skall utgifvas, vare det aftal emot ersättningstagaren utan verkan, så framt det ej skriftligen slutits efter olycksfallet eller, då fråga är om begravningshjälp eller om lifränta åt skadad arbetares efterlevande, efter det den skadade afled; afser aftalet, att i stället för lifränta åt skadad arbetare skall på en gång erläggas visst belopp, vare det ej gällande, utan så är att lifräntans belopp skulle understiga *fyrtiofem* kronor om året.

B) med afseende å förslaget till lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken,

att Första Kammaren, under förutsättning att hvad utskottet här ofvan hemställt vinner Riksdagens bifall, ville, med frånträdande af sitt förut fattade beslut, antaga berörda förslag.

Stockholm den 19 april 1901.

På utskottets vägnar:

GUST. LAGERBRING.

Reservation

har anmälts af herrar *Spånberg*, *Sandwall* och *Redelius*, hvilka anført:

»Då Första Kammaren antagit 1 § 3:dje stycke lika med utskottets förslag till »Lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete», men med den ändring, att orden *åtta dagar* utbyts mot orden *fjorton dagar*, och då Andra Kammaren helt och hållet uteslutit samma stycke, ha vi ansett att en sammanjemkning i denna § bort ske på det sätt, att 3:dje stycket fått lika lydelse med Första Kammarens beslut, men med den ändring att *fjorton dagar* utbytes mot *sju dagar*, och borde 1 § således få följande lydelse:

§ 1.

Varder arbetare skadad till följd af olycksfall i arbetet, vare i de fall, som i 2 och 3 §§ afses, arbetsgifvaren pliktig att utgifva ersättning enligt de i denna lag stadgade grunder.

Bih. till Riksd. Prot. 1901. 8 Saml. 1 Afd. 7 Häft.

Sådan ersättning utgår dock ej i något fall för skada, som den skadade uppsåtligen eller genom grof vårdslöshet själf ådragit sig, eller som uppsåtligen förorsakats af tredje man, der denne icke haft ledning af eller uppsigt öfver arbetet.

Ersättningskyldighet enligt denna lag åligger icke arbetsgifvaren, der ej den skadade under minst *sju* dagar före olycksfallet varit hos honom anställd.

Med arbetare förstås i denna lag jemväl arbetsförman.»